

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 3 marca 1923 r.

Cena numeru
500 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi:

Miesięcznie mk. 11,000

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 12,500

poza Łodzią egz. 500

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem.

Prenumerata dla urzędników państw. i robotników (za okazaniem legitymacji) w administracji „Rozwoju“ 15 proc. niższej.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Sprawa granic wschodnich.

(wp) W piątek dn. 2 b. m. w godzinach popołudniowych złożył p. prezydentowi Rady Ministrów, gen. Sikorskiemu, wizytę pan minister pełnomocny republiki francuskiej de Panafieu, celem wręczenia listu prezydenta Poincarégo w odpowiedzi na pismo premiera Sikorskiego, wystosowane do rządu francuskiego w sprawie uznania granicy Polski na wschodzie. Pan minister De Panafieu na ożywionej pogawędce zabawił w pałacu Rady Ministrów ok. godziny.

Międzynarodowa konferencja celna.

(wp) Sekretarz generalny Ligi Narodów p. Eryk Drummond zwrócił się do ministerstwa spraw zagranicznych zapraszając rząd polski do wzięcia udziału w międzynarodowej konferencji celnej, która zostanie zwołana do Genewy na 15 października r. b.

Wyjazd delegacji gm. Szyrwinty do Warszawy.

(wp) Wyjechała z Wilna do Warszawy delegacja z gminy szyrwinek, z wójtem Dytzem na czele, która ma złożyć prezydentowi Rzeczypospolitej gremjalną petycję ludności gminy szyrwinek o przyłączenie do Polski.

Wymysły żydowskie.

(wp) Pisma żargonowe podają wiadomości bardzo dziwaczne o Lidze Narodów i żydach obcokrajowych, którzy mają być wydalenii z Polski.

„Hajnt“ donosi, że znany p. Lucien Wolf, który wraz z p. Sokolowem działał przeciw Polsce w czasie konferencji pokojowej, na zebraniu przedstawicieli gmin żydowskich w Anglii, oświadczył temu t. zw. parlamentowi żydowskiemu, że „zwrócił uwagę Ligi Narodów na wypadki dotyczące uchodźców żydowskich w Polsce“.

„Jud“ podaje, że wskutek tego Liga Narodów wysłała swych przedstawicieli do Warszawy.

Jest rzeczą jasną, że postronny p. Lucien Wolf nie może zwracać uwagi Ligi Narodów na te sprawy w sposób mający jakikolwiek bieg prawny, a również jest rzeczą jasną, że twierdzenie o wysłaniu przedstawicieli Ligi do Polski jest zupełnym wymysłem.

Konferencja ekonomiczna państw bałtyckich.

(wp) W tych dniach, odbędzie się w Helmsfors konferencja ekonomiczna państw bałtyckich. Na konferencji tej Polska i Gdańsk reprezentowane będą przez posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Rzplitej w Rydze dr. Jodko-Narkiewicz. Na wniosek senatu gdańskiego, generalny komisarz Rzplitej w Gdańsku zgodził się w porozumieniu z delegatem polskim i za aprobatą ministra spraw zagranicznych za przydzielenie do delegacji polskiej eksperta gdańskiego.

Kredyty dla Polski.

(wp) W kancelarii senatu francuskiego złożony projekt ustawy, upoważniającej rząd do udzielenia Polsce kredytu do sumy 400 miljonów franków.

Z okupacji francuskiej

PODATEK KONSUMCYJNY.

WIEN 2. 3 (AW) Donoszą tu z Dusseldorfu, iż gen. Degouette wydał rozporządzenie na mocy którego mocarstwa sojusznicze obejmują pobieranie podatków konsumcyjnych do win i tytoniu na terenie okupowanym.

Niemieckie władze podatkowe wzbraniały się pobierać podatek.

STANOWISKO BELGJI.

BRUKSELA 2 (PAT) Jaspar oświadczył w senacie, że Belgja będzie trwała na zajętem stanowisku tak długo, dopóki cele, związane z okupacją zagłębia Ruhry, nie zostaną osiągnięte. Niemcy, mówił Jaspar, którzy zaczynają się już uginać, będą pokonani.

MISJA INŻYNIERSKA.

ESSEN 2 (PAT) Oświadcza tutaj, że nie scisła jest wiadomość, donosząca o tem, jakoby cywilna misja inżynierska, zamieszkała od 11.1 b. r. w „Kaiserhoffie“ w Essen, miała się przenieść do Dusseldorfu.

W rzeczywistości, tylko kierownicy niektórych gałęzi przemysłowych, któremi zajmuje się

misja, udają się do Dusseldorfu dla zapewnienia w czasie najbliższych działań ścisłego kontaktu z najwyższym dowództwem wojskowym. Cały jednak personel misji pozostaje w dalszym ciągu w Essen, a także i w tych miejscowościach, w których działalność jej będzie potrzebna. Misja cywilna, na wysłana została do zagłębia Ruhry w przypadku, w którym, że wielki przemysł niemiecki ugnie się z chwilą wojskowej okupacji zagłębia. Misja musiała zastosować środki przymusowe skoro tylko ujawniło się dążenie do oporu ze strony Niemców. Misja zbadała sprawę ograniczenia transportów węgla i innych produktów do Niemiec, kwestję organizacji poleceń na eksport, wreszcie zgromadziła materiał, dotyczący zapasów na składzie i zapewniła regularny transport na kolejach i rzekach. Okres badań i oczekiwań ze strony misji cywilnej uważany jest za skończony. Obecnie rozpoczął się okres działalności, zmierzający do bezpośredniego wykorzystania bogactw, nagromadzonych w zagłębiu oraz rozpatrzenia zakresu eksploatacji w stosunku do zaopatrzenia zagranicą, tak, by o ile możliwości dostosować ją do norm należących do sprzymierzonym.

Wczorajsze posiedzenie Senatu

DROŻYZNA A URZĘDNICY PAŃSTWOWI.

WARSZAWA, 2. (PAT) Na odbytem posiedzeniu odesłano do p. prezesa Rady Ministrów interpelację senatorów klubu Chrześ. Demokra

eji w sprawie nieuwzględniania przez rząd stosunków drożyznianych przy określaniu uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ RZĄDU PRZED SEJMEM.

Sprawozdanie komisji prawniczej o trybunale stanu składał senator Baliński. Komisja prawnicza Senatu uznała za konieczne wprowadzić pewne zmiany do ustawy o trybunale stanu, przyjętej przez Sejm.

Sporną była kwestja, czy zachodzi dla Sejmu możliwość pociągania do odpowiedzialności konstytucyjnej i ministrów, nie tylko za ścisłe przekroczenie konstytucyjne, ale i za zwykłe, związane ze sprawowanym urzędem. Sejm tę zwykłą odpowiedzialność odseparował, natomiast przestępstwa mające związek z urzędowa

niem ministrów określił jako powód pociągnięcia przez trybunał stanu. Komisja prawnicza Senatu uznaje, że musi on wpłynąć na określenie członków trybunału stanu, gdyż ministrowie będą karani za przestępstwa zwykle przez sądy specjalne bez apelacji. Dalej komisja uznała wbrew uchwale Sejmu, że prezes naczelnej izby kontroli państwa nie może odpowiadać przed trybunałem stanu. Natomiast marszałek sejmu o ile zastępuje prezydenta Rzplitej, musi podlegać takiej samej odpowiedzialności.

WYDANIE SĄDOM SENATORA ST. NOWAKA.

Następnie senator Kasznica referował sprawę wydania senatora Stanisława Nowaka sądowi. Komisja większością głosów uchwaliła wydanie senatora Nowaka.

Po przemówieniu senatora Woźnickiego

i Szczeponika przeciw wnioskowi, a senatora Kasznica za wnioskiem w głosowaniu przez powstanie wniosek odrzucono głosami centrum i lewicy.

USTAWA O OBROCI WALUTAMI.

Przystąpiono do dalszego punktu porządku dziennego, mianowicie: do ustawy o obrocie walutami. Jako sprawozdawca komisji skarbowo — budżetowej zabrał głos senator Karpiński.

Prawa te mają mianowicie instytucje upoważnione przez ministra skarbu, a w szczególności banki dewizowe zarówno do kupna, jak i sprzedaży dewiz.

Senator Karpiński zaznaczył, że zasady tej ustawy są następujące: Ogranicza ona kategorię osób prawnych, które mogą kupować i

Banki dewizowe mogą sprzedawać waluty każdemu, kto uzasadni to potrzebą gospodarczą, za którą nie uważa się na przykład nabycia waluty dla wysyłki jej zagranicę i umiesz

zenia jej w tamtejszym banku lub nabycia za nią przedmiotów zbytku. Waznym przepisem jest zakaz bombardowania walut zagranicznych oraz wywożenia ich bez specjalnego pozwolenia. Mówca wzywa senat do uchwalenia ustawy i przyjęcia następującej rezolucji: „Senat zwraca się do pana ministra skarbu o złożenie szczegółowego sprawozdania z działalności organów ministerstwa skarbu, powołanych do przestrzegania, aby przepisy dewizowe były wykonywane“.

Senator Adam w imieniu komisji prawniczej zauważa, że ustawa ta daje szerokie pełnomocnictwa ministrowi skarbu nie tylko co do obrotu, ale i posiadania walut obcych. Wolno będzie tedy ministrowi pewnego dnia zabronić

wogóle posiadania pieniędzy zagranicznych. Takie rozporządzenie może narazić niewinnych ludzi na przykre konsekwencje. Uprawnienia ministra skarbu nie są określone i dają mu możliwość stwarzania nowych pojęć prawnych i nowych przestępstw.

Mimo tych wątpliwości, komisja prawnicza nie chce utrudniać stanowiska ministra skarbu, który przywiązuje do ustawy wielką wagę i uchwała głosować za ustawą.

Senator Banaszek oświadczył, iż klub jego głosować będzie za ustawą. Mówca zaleca wobec spadku pieniądza, aby ustawodawca określił sankcje karne we frankach szwajcarskich.

Wniosek komisji wraz z rezolucją uchwalono. Na tem rozprawy odroczone do dnia 9 b.n.

Sprawa o „numerus clausus“.

SEJMOWA KOMISJA OŚWIATOWA OBRADUJE NAD „NUMERUS CLAUSUS“.

WARSZAWA, 2. (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej pod przewodnictwem posła Sołtyka, rozpatrywano wniosek Zw. Lud.-Narod. w sprawie ograniczenia w wyższych zakładach naukowych liczby

„PIAST“ ŻADA ZASIĄGNIĘCIA OPINJI RAD WYDZIAŁÓW SZKOŁ AKADEMICKICH

Następnie poseł Kiernik zgłosił wniosek treści następującej:

„Komisja postanowia zwrócić się do ministerstwa wyznań i oświecenia publicznego o przedstawienie komisji do dnia 20 marca b. r. opinii rad wydziałów szkół akademickich co do

ŻYDZI CHCA MIEĆ STATYSTYKĘ ŻYDÓW W UNIWERSYTETAH.

Wniosek posła Kiernika przyjęto. Przyjęto również wniosek posła Thona, aby zwrócić się do ministerstwa wyznań i oświecenia z prośbą o przedłożenie komisji danych statystycznych co do liczby studentów żydów w polskich wyższych zakładach naukowych, a także co do liczby studentów żydów, którym przyjęcia na uniwersytety odmówiono.

przyjmowanych żydów. Referował poseł Konopczyński.

Ks. Lutosławski zgłosił wniosek, który na propozycję posła Kiernika, odłożono do następnego posiedzenia.

konsekwencji wniosku o zmianie artykułu 87 ustawy o szkołach akademickich z tem, że po upływie tego terminu komisja przystąpi do niezwłocznego załatwienia wniosku, biorąc pod uwagę nadeszłe opinie“.

ŻYDZI CHCA MIEĆ STATYSTYKĘ ŻYDÓW W UNIWERSYTETAH.

Posel Czapiński w wywodzie swoim powtórzył mniej więcej to samo, co mówił na ostatnim posiedzeniu, mianowicie, że „numerus clausus“ wywoła szereg niepożądanych następstw.

Następne posiedzenie dnia 6 b. m. o godz. 12—tej.

Sprawa kolonistów niemieckich.

W SENACKIEJ KOMISJI DLA SPRAW ZAGRANICZNYCH.

WARSZAWA, 2. (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu senackiej komisji dla spraw zagranicznych profesor Askenazy zdawał szczegółowe sprawozdanie ze spraw rozpatrywanych ostatnio przez radę ligi narodów. Na wstępie senator Kiniorski wysunął sprawę kolonistów niemieckich w b. zaborze pruskim. Profesor Askenazy w odpowiedzi przedstawił historyczny przebieg tej sprawy od czasu zwrócenia się do rady ambasadorów niemieckiego posła Meyra. Obecnie sprawa kolonistów przekazana została trybunałowi w Hadze celem otrzymania odpowie-

ZŁE STANOWISKO RZĄDU POLSKIEGO.

Senator Bartoszewicz (Z. L. N.) zaznacza, że rząd polski winien był od początku stać na stanowisku, że Liga Narodów nie jest kompetentna w tej sprawie, ponieważ artykuł 12 traktatu

NIKOMPETENCJE LIGI NARODÓW.

Senator Koskowski zaznacza, że sposób prowadzenia sprawy kolonistów w fazie dzisiejszej opierać się powinien na podtrzymywaniu zarzutów o niekompetencji Ligi, co da się utrzymać tem bardziej, że zarzut ten profesor Askenazy już trzy

RZĄD POWINIEN STAĆ NA STANOWISKU TRAKTATU WERSALSKIEGO.

Senatorowie Krzyżanowski, i Bartoszewicz, odpowiadając prof. Askenazemu, oświadcza ją z naciskiem, że rząd z całą energią powinien stać na stanowisku traktatu wersalskiego i przeprowadzić w życie postanowienia tego traktatu w tej sprawie, tembardziej, że wejdzie ona na porządek dzienny trybunału w Hadze nie wcześniej jak w przyszłym tygodniu również z udziałem profesora Askenazego.

dzi na następujące pytania:

1) czy koloniści, którzy nabyli kolonie przed terminem rozejmu mają prawo domagać się od rządu przywłaszczenia, 2) czy koloniści, którzy mieli niewygasłe kontrakty dzierżawne, a tytuł własności uzyskali po rozejmie, mogą być eksmitowani, 3) czy Liga, rozpatrując tę sprawę, nie przekroczyła swej kompetencji?

Zdaniem profesora Askenazego sprawa może być jeszcze pomyślnie załatwiona, aczkolwiek przewidywać należy duże trudności.

o mniejszościach niema tu zastosowania, albowiem sprawa wynika wyłącznie z wykonywania uprawnień, przyznaných traktatem wersalskim.

krotnie poruszył.

Prof. Askenazy wyjaśnia, że duże trudności sprawia traktat o mniejszościach, na który powołują się członkowie rady Ligi, broniących interesów niemieckich.

Wreszcie prof. Askenazy referował sprawę przyjęcia przez Łotwę, Estonję i Litwę klauzul o mniejszości, stwierdzając, iż dotychczas klauzule te przez te państwa dotychczas nie zostały przyjęte, pomimo przynależności ich do Ligi.

Następne posiedzenie komisji odbędzie się w przyszłym tygodniu również z udziałem profesora Askenazego.

TELEFONEM Z WARSZAWY

KREDYTY NA WALKĘ Z DROŻYZNĄ.

*) Komisarz nadzwyczajny do walki z drożyzną domaga się od rządu:

40 miliardów na zakup żyta i maki dla miast i kooperatyw; 40 miliardów na kredyt gotówkowy dla kooperatyw. 90 miliardów na kredyt gotówkowy dla miast.

Z kredytu tego korzystać będą tylko kooperatywy typu ogólnopaństwowego.

ZYWIENIE BEZROBOTNYCH.

*) Żywienie masowe bezrobotnych rozwija się szybko: onegdaj otrzymało obiady w kuchniach komitetu amerykańsko-polskiego pomocy dzieciom tysiąc kilkaset osób, wczoraj zaś już czterdzieści tysięcy bezrobotnych korzystało z pomocy żywnościowej.

UPROSZCZENIA CUKROWNIKÓW.

*) Organizacje cukrowników zażądały od ministerjum skarbu 80 miliardów mk. kredytu na nową kampanję.

W r. z. otrzymali oni 32 miliardy kredytu, kredyt ten dotychczas spłacony nie został.

Ceny cukru podnieśli cukrownicy już trzykrotnie, ale wciąż twierdzą, że nie mają pieniędzy.

SZMUGIEL PRZEZ GDANSK.

*) Komisja lotna, która badała stosunki na pograniczu, stwierdziła, że przez Gdańsk wyszmułowano 6.000 wagonów zboża.

DO WILNA PRZEZ GRODNO.

*) W przededniu przyjęcia pasa neutralnego władze ministerjum kolei zapewniły nas, że już w dwa tygodnie po zajęciu odcinka kolejowego w pobliżu Oran będą mogły wznowić komunikację kolejową z Wilnem drogą najprostszą, t. j. szlakiem dawnej kolei Petersburskiej (przez Grodno).

Obecnie, jak się dowiadujemy, ruch z Wilnem będzie podjęty od dnia 10 b. m. będzie to komunikacja z przesiadaniem, gdyż most na Niemnie nie jest jeszcze gotów.

Wykończenie mostu i co za tem idzie, podjęcie komunikacji bezpośredniej z Wilnem, nastąpi dopiero z początkiem kwietnia.

Podróż nową drogą będzie trwać o 4 do 4 1/2 pół godzin krócej, niż przez Lidę.

Z ostatniej chwili.

WZNOWIENIE „GAZETY OLSZTYŃSKIEJ“.

BERLIN, 2. 3. (AW) „Dziennik berliński“ donosi, że na mocy rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych Sewehringa, zmieszone zostało zarządzenie naczelnego prezydenta Prus Wschodnich w sprawie zawieszenia „Gazety Olsztyńskiej“.

Decyzję Sewehringa należy przypisać szybkiej i energicznej akcji posłów Sierakowskiego i ks. Barczewskiego, których interwencja u przedstawicieli rządu niemieckiego i rozpoczęta akcja parlamentarna wpłynęła niewątpliwie na zniesienie zakazu.

SAMOBÓJSTWO KATA.

LJON, 2. (PAT) Z Moskwy donoszą, że Skwarcow, jeden z członków politycznej komisji kontr—rewolucyjnej, która powstała na miejsce czerezwyczajki, odebrał sobie życie, oświadcza-jąc, że pragnie uniknąć widoków zbrodni dokonywanych przez tę instytucję w imię zasad socjalicznych.

FIASKO LLOYD GEORGE.

EDINBURG, 2. (PAT) Lloyd George przemawiał na tutejszym uniwersytecie przy okazji studenci nie dali mu dokończyć przemówienia, rzucając na katedrę warzywa.

ZNIESIENIE GRANICY POMIĘDZY LITWA A KŁAJPEDA.

KŁAJPEDA, 2. 3. (AW) Z dniem 8 b. m. ma być zniesiona granica celna między Kłajpedą a Litwą. Urzędnicy celni z granicy litewskiej mają być przesunięci na granicę niemiecką. Urzędnikom celnym niemieckim wypowiedziano stanowiska.

WSCHODNIE NIEBEZPIECZEŃSTWO.

Już dzisiejszy rozwój wypadków wykazuje jasno iż pierwsze uderzenie na naszą Rzeczpospolitą padnie ze Wschodu.

O ile dzisiaj możemy sobie jeszcze lekceważyć niebezpieczeństwo walki z chorym na postępujący paraliż kolosem rosyjskim, o tyle za lat kilka lub kilkanaście sprawa ta będzie się przedstawiać daleko gorzej i siła naszego młodego państwa zależeć będzie od tego, w jaki sposób potrafimy wyzyskać pozostałe jeszcze lata powojennego osłabienia sąsiadów.

Myliłby się jednak każdy, gdyby przypuszczał iż uderzy na nas Rosja, sprawa będzie stokroć poważniejsza, gdyż bić się będą z nami Niemcy.

Kierować akcją będzie niewątpliwie sztab niemiecki (już dzisiaj Mackensen „pracuje” w Moskwie) aeroplany już są... angielskie, przy obsłudze niemieckiej, tanki niemieckie, broni i amunicji dostarcza niemiecki z „Putiloff, Wercke A. G.” i Munitions fabrieken in Tula „A. G.” które definitywnie i nieodwołalnie znalazły się w rękach niemieckich Kruppów i Stinnesów.

— Points de reveriers, messieurs, Rosja samodzielna przestała istnieć, dzisiaj istnieje tylko niemiecka kolonia, niemiecki Hinterland, dawna pozostałość z carskich, dobrych czasów, dzisiaj jest to jedynie... „rosyjskie mięso dla armat” i to... niestety polskich.

Sojusz militarny francusko - polski, dzisiaj jest jedyną gwarancją równowagi europejskiej i śmiało rzec można iż dla Polski zarówno jak i dla Francji jest kwestją bytu, tak samo jak porozumienie niemiecko - rosyjskie, jest kwestją utrzymania się w Europie niemieckich Raubritterów.

Ostatnie kowieńskie wypadki, dowiodły jasno iż pod spokojnymi wodami traktatu wersalskiego, pokrywającymi prawie całą Europę, już się rozpoczął ten gigantyczny pojedynek dwóch potężnych przymierzy, rozpoczął się ostatni akt tragedii światowej, który się skończy albo starciem Francji z mapy Europy, albo ruiną Niemiec.

I jakkolwiek Niemcy nie są w stanie obecnie podjąć jakiejś akcji wojennej na szerszą skalę, tym nie mniej jednak radzi by wyciągnąć kasztany z ognia rosyjskimi rękoma.

A wpływy te w byłym państwie Romanowych są tak potężne, iż nakazem naszej polityki zagranicznej powinno być rozszerzenie traktatu wojskowego francusko-polskiego, na wypadek wojny z Rosją.

Do dziś dnia traktat ten zabezpiecza nam poniekąd zachodnie granice, ale wschodnią stoi dla pięści rosyjskiej uzbrojonej przez Niemców, kompletnie otworem i polityka Francji powinna wziąć to pod uwagę że Polskę można napaść nie tylko od Odry ale zdradziecko, po niemiecku — z tyłu.

A Polska musi być chcąc niechcąc wrogiem Niemiec, broniąc swego bytu niezależnego i istnienia, musi być tamą hamującą ekspansję niemiecką na Wschód, i zniesienie jej za każdą cenę musi leżeć w niemieckiej racji stanu.

Czas najwyższy otworzyć opinii... publicznej we Francji oczy na niebezpieczeństwo niemieckie, grożące nam od Wschodu i rozszerzyć traktat militarny na ewentualność ataku ze strony niemieckiego Hinterlandu.

A. S.

Sprawa osadnictwa wojskowego

(o) Na posiedzeniu Komisji rolnej w dniu 1 marca dyskutowano nad działalnością głównego urzędu ziemskiego, a w szczególności sprawą osadnictwa wojskowego. Dyskusja powyższa była wywołana przez wniosek posła Bryla o wyasygnowaniu 50 miliardów marek na pomoc kredytową dla osadników.

Posel Raczkowski w imieniu Zw. ludowo-narodowego oświadczył się za przyznaniem powyższych kredytów przede wszystkim na rzecz osadników wojskowych, ze względu na ich rozpaczliwe położenie, i zaproponował komisji uchwałę następującą:

„Sejm wzywa rząd do wstrzymania zajmowania nowych terenów pod osadnictwo wojskowe do czasu uzgodnienia ustaw z dn. 17.XII-1920 r. z

ustawą o wykonaniu reformy rolnej”.

W ten sposób byłaby pewność, że przyznane kredyty przyniosłyby istotną pomoc osadnikom.

W dalszej dyskusji komisja rolna była świadkiem sporów między Piastem, Wyzwoleniem, P. P. S., Ukraińcami, Białorusinami (ci ostatni oświadczyli się namiętnie przeciw kredytom), które ujawniły głęboki rozdźwięk między temi stronami w poglądach na osadnictwo polskie na kresach.

Wogóle dyskusja w komisji rolnej wykazała lekkomyślność stronnictw lewicowych, które ze względów demagogicznych przeprowadzały w Sejmie ustawodawczym ustawy, które w zastosowaniu dały wyniki znikome albo zgoła szkodliwe.

Prześladowanie polskości na Ukrainie.

(o) Gazeta Lwowska“ donosi z Ukrainy sowieckiej, że władze sowieckie na Ukrainie tępią wszystko, co polskie, nie oszczędzając polskich instytutów wychowawczych poświęconych kształceniu dzieci polskich. Do instytutów tych wprowadzają komuniści swój system wychowania. Gdy zaś rezultaty były małe, sieroty polskie zakładu w Siennicy w liczbie 250 wywieziono w styczniu r.b. do Nowoczerkaska na Kaukazie, gdzie połowa z nich pomarła z głodu.

Z całego szeregu miast na Ukrainie do-

chodzą wiadomości o wysiedleniu dzieci polskich w głąb Rosji przez władze sowieckie i o wprowadzeniu do zakładów wychowawczych polskich dzieci rosyjskich oraz ostatnio niemieckich. W ubiegłym tygodniu wprowadzono do Kamieńca 20 dzieci niemieckich, umieszczając je w szkole przeznaczonej dla dzieci polskich. W Dunajowicach władze bolszewickie pomieściły 400 dzieci, których znaczną część stanowią dzieci pochodzenia niemieckiego, nad którymi w porozumieniu z władzami sowieckimi objęła opiekę najbliższa kolonia niemiecka.

Bandy zbrojne w Ruhrze.

(o) Przed czterema tygodniami doniosły pisma o utworzeniu się w okolicy Monasteru i Hamburgu oddziałów uzbrojonej młodzieży. Obecnie władze okupacyjne francuskie zauważyły, że przez koron odgraniczający Ruhrę od reszty Niemiec przedostają się grupy młodzieży uzbrojonej. W zagłębiu chodzą pogłoski o blizkich zamachach na Essen i inne miasta. Pisma francuskie zwracają uwagę, że ma się do czynienia z podobną akcją jak na Górnym Śląsku. Władze francuskie jednak

czuwają.

Jeden z dyrektorów zakładów przemysłowych Stimesa oświadczył reprezentantom prasy: „Nie możemy długo wytrzymać blokady. W najbliższej przyszłości może okazać się potrzeba bohater- skich czynów, które wywołałyby interwencję świata cywilizowanego i zniesienie blokady dzięki interwencji tych państw, które ją potępiły. Trzeba je zmusić do porzucenia ich platonicznego stanowiska”.

Zydzi w Ameryce.

Zydzi, którzy już na okęcie Kolumba przestali się do Ameryki, pod każdym względem stali się jej panami. W państwie 14 ras i 40 narodowości wodzą rej na wszystkich polach życia społeczno-państwowego. New Jork zamieszkuje 1 i pół miliona żydów posiadających 360 synagog, całe Stany Zjednoczone Ameryki Północnej mają 4 miliony żydów.

Zydzi w New Jorku wykupili całe dzielnice miasta, mają swoje ghettta, kahały, swoje szkoły, niktwo i Sanhedryn, rządzący sprawami nie tylko żydowskimi. U steru rządu mają swych mężów zaufania, wnoszą i obalają swym wpływem głośno rządzące państwem.

Walka z kulturą chrześcijańską i jej moralnością jest tu już otwarta, a przy pomocy prasy opanowanej przez żydów, akcję tę prowadzi się

planowo i skutecznie w duchu niszczyielskim. Teatry, kabarety i kina wszystkie repertuary obliczają na sponiewieranie moralnej strony życia. Sekunduje im moda strojów kobiecych w bezwstydznie nagie gości ciała i tańce wyuzdane.

Od opublikowanych przed paroma laty głośnych protokołów mędreów Sjonu, gdzie plan opanowania kultury chrześcijańskiej ujawnił się jaskrawo w życiu, kierowanym przez żydów, zbudziło się w Ameryce otrzeźwienie, a wraz z nim dążność do wydostania się z niewoli żydowskiej. Ze zaś ten zwrot znamieny ujawnia się obecnie i w Europie powojennej — przeto i akcja obronna w Polsce przeciw zaborowi żydowskiemu to zwrot najpostępowszy ze strony społeczeństwa dbałego o swą niepodległość.

Kronika zagraniczna.

POCHWAŁA MONARCHISTÓW ROSYJSKICH DLA LITWY.

(x) Wychodzące w Białogrodzie „Nowoje Wremia” pisze w sprawie Kłajpedy:

„Litwini są świetnymi dyplomatami, umieli oni dokładnie wyzyskać ciężką sytuację europejską dla zajęcia Kłajpedy, zwalczając przytem całą odpowiedzialność na partyzantów. Przyznanie Kłajpedy Litwie jest również zwycięstwem Rosji Sowieckiej, która uzyskała w ten sposób połączenie przez Litwę z Niemcami. Dotychczas w posiadaniu Polski, było to ostatnie ogniwo w łańcuchu Niemcy, Litwa, Rosja

Wiemy dobrze, że Berlin i Moskwa to kuźnię wszystkich intryg przeciwko koalicji”.

W ROSJI WALKA Z RZĄDEM NIE USTAJA

(x) W Moskwie wykryto na wielką skalę zorganizowaną antysowiecką akcję. W skład tej tajnej organizacji wchodziło bardzo wielu robotniczych przedstawicieli i członków służby państwowej. Rewizje odkryły skład broni i drukarnie, gdzie drukowały się wszystkie odezwy antysowieckie.

Podczas najścia władz sowieckich na składy broni doszło do walki wręcz, podczas której ciężko raniono kilku agentów państwowego urzędu politycznego.

NA MARGINESIE.

Pour le roi de... Juda.

Niezam ptak lekki w dal siną lece
Rym układając bez czasu straty.
Pewien pan wciąż nam urządzi hece,
Carskie areszty i konfiskaty...
A że go drażni myśl narodowa...
I irytują rozwoju drogi...
Coraz to kogoś do cienia chowa,
Rycerz von Levy, pan strasznie srogil!
Wciąż z apetytem nadzieja na nóż
Dzielnym pisarzy, sądząc: a może
Zgnębie tych drabów? i kto wie, a nuż
Czerwoną furtkę szerzej otworzę?!
Krewki Achilla, skąpany w wrzasku —
Ty który wciąż nam urządzasz krewy, —
Ogól ci mówi żeś nie w porządku,
Więc się uspokój, rycerzu Levy!
Próżno się szarpiesz i tracisz zdrowie,
Gdy pójść na marne mogą twe trudy;
Chyba, że chcesz mieć... na Muranowie
Pomnik z napisem: „Od wdzięcznej Judy”..

Stanisław Żytkowski (Eszet).

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Przed procesem Toeplitza.

(k) Urząd gospodarczy sądu okręgowego naradzał się przed paru dniami, czy proces szpiega i komunisty Toeplitza ma się odbyć przy drzwiach otwartych, czy zamkniętych. Sąd orzekł, że ponieważ proces Toeplitza i towarzyszy ma charakter zdrady Państwa i tylko część oskarżonych sędzią na będzie za szpiegostwo, przeto należy zostawić kompletowi sędziemu decydującemu podczas rozpraw, czy sprawa będzie przy drzwiach zamkniętych. Na rozprawę sądową wydawane będą bilety wejścia w ograniczonej ilości.

Wybuch bomby.

(k) Onegdaj około godz. 8 wiecz. rozległ się w okolicach Placu Grzybowskiego w Warszawie huk, który zaalarmował mieszkańców i policję. Jak się okazało, nastąpił wybuch w domu Nr. 49 przy ul. Królewskiej. W domu tym, o dwóch wielkich podwórzach, mieszczą się różne przedsiębiorstwa handlowe oraz skład Warsz. Centrali Zakupu Jaj, należący do J. Gerstenzanga. Stwierdzono, że pocisk napelniony saletrą i prochem, rzucono w 2-giem podwórzu w pobliżu lewej oficyny, skład zaś i biura znajdują się w 1-szem podwórzu. Od siły wybuchu opadł tynk z

Teatr Miejski.

„Młody Las”

Sztuka w 4 aktach Jana Adolfa Hertza.

Niekróć byłem na przedstawieniach „Młodego lasu” zawsze doznawałem tych samych uczuć radosnych jakie tylko sprawia roześmiany promień słoneczny, uczuć płynących z serca, które musiało płakać i radować się wspólnie z młodym lasem młodzieży gimnazjalnej, ażeby potem owe bogate skarby duszy przelać w dzieła sceniczne. Przypuszczam, że w „Młodym lesie” niby w tafli kryształowej odbił autor swoje przeżycia własne zrobił to w sposób pogodny i miły ujmując jeszcze żywy temat, jakgdyby z pewnej odległości historycznej. Kanty nazbyt ostre, które wypaczały dusze młodzieży ówczesnej zatarły się nieco a pozostało jedynie wspomnienie „górną i chmurną” młodości, przemazanej i przepracowanej dla zdobycia „praw przyrodzonych i świętych do ukochanej mowy ojczystej”.

A walka była nierówna, bo szkoła ta była „olbrzymia, lepka i gęsta siecią, oplatającą młodzież ze wszystkich stron, siecią wysuniętą z piersi olbrzymiego pajaka dusiciela”, siecią rusyfikacji.

W szkole i przy książkach mówiono o-

mur i wyleciały szyby w kilkunastu oknach od parteru aż do 3-go piętra.

Dochodzenie w toku.

Dwa lata pieszko przez Syberię

(k) W tych dniach powrócił do swojej wioski do Chełmna na Pomorzu z Syberji, gdzie przebywał kilka lat jako jeniec, niejaki Adam, syn tu zamieszkałego kolonisty. Podróż odbywał pieszko razem z 8-miu kolegami; jednak tylko on sam przeszedł tę olbrzymią przestrzeń, wszyscy inni zmarli w czasie owej 2-letniej podróży. Przybywszy do domu, zastał swą żonę z mężną z innym.

Nowy sposób zdobywania milionów.

(k) Na kresach wschodnich, zwłaszcza w okolicy Lucka, różni ciemni indywidua rozpuszczają od niejakiemu czasu pogłoski, że polska marka wkrótce wycofana będzie z obiegu i straci na wartości. Przerażony tą wiadomością lud, usiłuje pozbyć się jak najprędzej waluty krajowej w zamian za walutę obcą lub za artykuły pierwszej potrzeby, przyczem spekulanci, obliczając nader nisko markę dochodzą do olbrzymich zarobków.

Niefortunna oszczędność.

Ministerstwo kolei żelaznych wydało — jak donoszą z Warszawy — nowe zarządzenie.

Oto przystąpiło do ograniczenia ulg kolejowych i zniósło 50 proc. zniżkę dla wycieczek krajoznawczych młodzieży szkolnej. Zarządzenie to jest tak skandaliczne, iż brak wprost słów na jego napietowanie.

Jednym pociąganiem pióra podjęła w ten sposób tak ważną rolę, jaką w wykształceniu szkolnym odgrywają wycieczki krajoznawcze młodzieży rwącej się do poznania ziem ojczystych. Nie kosztuje młodzieży szkolnej naprawiać budżet kolejowy, ale wglądem choćby np. w owe rekursy miljarów żydowskich, którzy z wyznaczonych sobie podatków dochodowych w wysokości 100.000 mk. otrzymują zniżkę do 20.000 mk. sto razy więcej osiągnie się, aniżeli podrażaniem ulg dla wycieczek naukowych młodzieży szkolnej, które po wydaniu tego zarządzenia znikną na całej linii i nie przyniosą nawet tych 50 proc. jakie dotąd opłacały.

Ciekawi jesteśmy jakie stanowisko w tej sprawie zajął P. Minister Oświaty, którego okólnik jak i programy szkolne zalecają z łatwo zrozumiałych względów urządzenie wycieczek krajoznawczych. W obronie dotychczasowych ulg, w tej mierze istniejących we wszystkich krajach, winny czempremdeziej wypowiedzieć się zrzeczenia

im dzieciom jest wasze miejsce... a przecież oni nie do czego innego dążyli i tęsknili; do polskiej szkoły i za polską książką: wywalczyli ją słabymi rękoma ale Silną Wolą!

Z wzruszeniem jednakowym wczoraj i dzisiaj zasiadam w fotelach teatrów poznańskich, warszawskich, czy łódzkich i czekam na podniesienie zasłony aby radować się radością młodego lasu i płakać smutkami jego.

Przedemną przesuwa się latarnia magiczna duszy J. A. Hertza i wysświetla galerję całą świetnie pochwyconych i prawdą dyszących postaci nauczycieli szkoły rosyjskiej z inspektorem Pakolinem i dyrektorem Starogrenadskim na czele (ten ostatni świetnie podpatrzony i zagrany przez Lucjana Wiśniewskiego) i galerję drugą serdeczną i kochaną — uczniów gimnazjalnych z Franiem Pszczółkowskim i Antosem Majewskim, który jest taranem, uderzający ustalą Czynu w twierdze rusyfikacji — (W tym duchu pojął go i odtworzył Janusz Sarniecki) — Wśród gromady uczniów - polaków błakają się cienie Neufeldów, Pfeferów i Silberstejnów. — O ile w tamtych drugich i trzecich figury szachrajstwa, podłości i fermentu w Zmartwychwstałej; ojezyźnie wierzę mocno, o tyle nie wierzę w Neufeldów — zablakane echo cymbalisty z „Pana Tadeusza” i pułkownika z pod Kocka — obcych, co „choć żydzi a Polskę kochali jak swoją” — Może Neufeldzi błakają się po ziemi polskiej, ale zakryci krwawymi o-

nauczycielskie i podnieść energiczny protest przeciw zarządzeniu Ministerstwa kolei żelaznych.

Listy Gdańskie.

Od własnego korespondenta.)

Przyjazd wysokiego komisarza ligi narodów, Oświadczenie ministra Plucińskiego. Drożynna.

Gdańsk w marcu 1923 r.

W najbliższą niedzielę ma przybyć do Gdańska nowomianowany wysoki komisarz ligi narodów Mac Donnell. Urzędując od kilku lat w Egipcie będzie się musiał nowy komisarz przyzwyczaić do zimnego klimatu północnego Gdańska i bałtyckich wiatrów.

Na prośbę polskiej frakcji sejmu gdańskiego przyjął minister Pluciński w dniach ostatnich Koło Polskie gdańskie „Volkstagu”, aby dać wyczerpujący pogląd na obecny stan stosunku wolnego miasta do Polski. Na wstępie swego exposé podniósł p. Pluciński, że przepisy traktatu pokojowego odnośnie do Gdańska dotąd zrealizowane nie zostały, Unja celna nie weszła w praktyce jeszcze dotychczas w życie, a wskutek wadliwej organizacji rady portu Polska niema tego dostępu do morza, który jest centralną zasadą tej części traktatu wersalskiego, której wolne miasto zawdzięcza swoje powstanie. Polska mniejszość w Gdańsku niema dotąd obywatelskiego równouprawnienia na polu językowym, szkolnym, kulturalnym i gospodarczym. Bezpośrednio przed swym wyjazdem z Gdańska zjawili się u min. Plucińskiego były komisarz ligi narodów gen. Haking i oświadczył że gdański senat prosił go aby nie opuszczał Gdańska, gdyż Polska chce wojskiem zająć obszar wolnego miasta. Pan Pluciński oświadczył wówczas gen. Hakingowi, że obawy tu senatu są zupełnie niesłuszne. Polski rząd obserwuje krecią robotę tajnych niemieckich organizacji w Gdańsku zagrożając całości i bezpieczeństwu Rzeczypospolitej i wolnego miasta. Tarota między gdańskim senatem a rządem polskim wywołują wzrost drożyzny i cały szereg utrudnień gospodarczych co odbija się na kieszeniach ludzi wolnego miasta.

Wedle dat tuż urzędu statystycznego wzrosły koszty utrzymania rodziny w porównaniu do ubiegłego miesiąca o 156 procent. Koszta utrzymania rodziny w Gdańsku złożonej z 5 osób wynoszą obecnie 272.847 mk. niem. miesięcznie.

OD ADMINISTRACJI.

Wrazie jakiegokolwiek niedokładności w doręczaniu pisma naszego przez roznosicieli, Administracja „Rozwoju” uprzejmie prosi P. T. Prenumeratorów o zawiadomienie jej o tem w celu powzięcia natychmiastowych kroków dla usunięcia wszelkich niedokładności.

fiarami Pfeferów, Silberstejnów i innych... stępnów.

A taki Grzegorz Majewski, czy Sikorski Kiernicki, czy Orłowski, profesor kaligrafji (jakże pyszny jest w roli tej Dębicz) polacy, ale już nie wierzący w Czyn po... 63 roku, bez wiary, lub co gorsza z nadzieją zaszczytów... i łask Petersburga... Wszyscy przejdą przedemną „powitani uśmiechem, pożegnani łzami.”

Ucieszyłem się, że reżyserja „Młodego lasu” powierzono artyście, którego bardzo cenię za jego młodzieńczy poryw talentu — Jerzemu Woskowskiemu. Od „Roztworu Pytla”, po którym Woskowski rozpląnął się w przestworzach chemicznych nie widziałem go, a przynajmniej w roli odpowiedniej, — bo Makdufa uważam za bezkrytyczny kalambur reżysera „Makbeta”.

Pan Woskowski uczynił wszystko, ażeby „orla potęgą” młodego lasu porwała widzów najoporniejszych. Równocześnie z winną pochwałą odnoszę się do roli Pakotina w której to roli p. Woskowski godnie kontynuuje tradycję Bolesławskich i Junoszków...

Dobrym był p. Orlicz jako Tertenko jak również milutką p. Łapińska, która z rozmachem zarysowała Małgosię. Wogóle muszę przyznać, że aktorzy wczuli się w tętno odtwarzanego momentu dziejowego.

Dekoratorom nie jest już p. Pronaszko.

Zast.

Z powodu przedwczesnego zgonu nieodżałowanego i kochanego kolegi

S. † P.

Józefa Trauta

niniejszem składamy Rodzinie zmarłego wyrazy szczerzego współczucia

Koledzy i Wychowawcy kl. V-ej b
378k) gimn. Państw. im. M. Kopernika

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Sobota, dnia 3 marca Kunegundy ces.

Wschód słońca g. 6 m. 24

Zachód g. 5 m. 14

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)

„Młody las” po pol. Samson i Dalila wiecz.

Filharmonja (Dzielna 20)

Teatr „Scala” (Cegielniana 18)

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Monna Fanna,

„Odeon” (Przejazd 2)

„Miljarderzy”

„Luna” (Przejazd 1)

„Dziecię karnawału”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Tajemnicze porwanie” III seria

Spół. Fracow. Państw. (Sienkiewicza 40)

„Indyjski grobowiec”

Miejska Biblioteka Publiczna (Andrzeja 14
otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Kalendarzyk historyczny.

1578 Stefan Batory na sejmie warszawskim ustanowił trybunał, dla Korony
1905 Powołanie „Dumy państwowej”

Wiadomości bieżące

— Przyjazd nowego wojewody.

Wczoraj przyjechał do Łodzi nowo mianowany wojewoda łódzki p. Rembowski.

Pan wojewoda Garapich wręczył nowo mianowanemu wojewodzie formalny dekret nominacyjny. Ale p. woj. Garapich nie został odwołany ze stanowiska p. o. wojewody więc jedno cześnie mamy dwóch wojewodów.

Fakt powyższy najlepiej świadczy o nieporządkach jakie panują w ministerstwie spraw wewnętrznych.

— Urlop wojewody Garapicha.

Jak się dowiadujemy p. woj. Garapich wniósł podanie o urlop odpoczynkowy.

— Zaćmienie księżycy.

s) Dziś dnia 3 marca nastąpi częściowe zaćmienie księżycy. W maksimum fizy zaćmienia będzie mniej więcej trzecia część tarczy (faza 0 37). Wejście w półcień nastąpi o g. 2 min. 13 w nocy, wejście w cień o godz. 3 min. 28. Środek zaćmienia przypada na g. 4 min. 32. Wyjście z cienia na g. 5 min. 36, wyjście z cienia na g. 6 min. 1. Pełnia księżycy o godz. 4 min. 4

— Koszty utrzymania.

Komisja miejscowa do badania kosztów utrzymania w Łodzi ustaliła, że w miesiącu lutym 1923 r. koszt utrzymania dziennego rodziny pracowniczey złożonej z czterech osób wyniósł 11.762 mk. 87 f.

— Bezrobotni w Łodzi.

(b) W związku z przesileniem w przemyśle i redukcją pracy i zamykaniem fabryk, liczba bezrobotnych w Łodzi powiększyła się dość znacznie. Do tej sytuacji przyczyniła się jeszcze brak

W sprawie ćwiczeń rocznika 1897 i przeglądu kontrolnego.

b) W związku ze zbliżającymi się ćwiczeniami rezerwistów oraz przeglądem kontrolnym otrzymujemy następujące szczegóły:

Mężczyźni, którzy swego czasu otrzymali odroczenia z art. 56 podlegają stawieniu się do ćwiczeń, gdyż w myśl art 105 tymczasowej ustawy o służbie wojskowej mogli oni swego czasu wnieść umotywowane podanie do P. K. U. o wykreślenie ich z liczby rezerwistów.

Rezerwiści kategorii B, którą otrzymali niektórzy swego czasu na komisjach przeglądowych, obecnie należą również do kategorii A, utrzymując karty powołania, o ile w międzyczasie nie złożyli odpowiedniego podania do PK U. o zaliczenie ich do kategorii C. W każdym razie po przybyciu do oddziału, rezerwiści badani zostają przez lekarza oddziałowego i w razie skonstatowania jakiegokolwiek niezdolności lub niemożności odbywania ćwiczeń zostają od-

powiednio traktowani, przyczem ewentualny czas leczenia również zaliczony zostaje w okres 8—miesięcy tygodniowych ćwiczeń.

Co do korzystania z artykułu 61 (jedyni żywicieli rodzin) to sprawa ta, jest obecnie rozpatrywana w ministerstwie spraw wojskowych i lada dzień nadejdą odpowiednie wyjaśnienia.

Do komisji kontrolnych stają bezwzględnie wszyscy mężczyźni urodzeni w latach 1883—1899 z wyjątkiem rocznika 1897 kat. A. Na komisjach tych urzędować będzie również komisja lekarska, a prócz tego rezerwiści pouczeni będą o obowiązkach żołnierza—rezerwy, które to przepisy znajdują się w książeczkach wojskowych, jakie otrzymują rezerwiści.

Co do ulg, w poszczególnych wypadkach z każdym dniem napływają nowe szczegóły i wyjaśnienia M. S. Wojsk.

Gmina żydowska przeciwko „numerus klausus”.

b) Zarząd tutejszej gm. żydowskiej rozważał na ostatnim posiedzeniu interpelację prawniczych posłów w sprawie zaprowadzenia na wyższych uczelniach „numerus clausus” t. j. ograniczeń procentowych dla młodzieży żydowskiej, stosowanych w b. carskiej Rosji. W proteście, który zostanie przedstawiony na najbliż-

szem plenarnym posiedzeniu zarząd wystąpi przeciwko „zamachowi” na „równość” praw obywatelskich i wezwie społeczeństwo „polskie” o pomoc i stwierdzenie tych ideałów równości i wolności, dzięki którym Polska w krótkim czasie stanie się nową Palestyną.

funduszów w kasie miejskiej, co uniemożliwia szybkie rozpoczęcie robót publicznych.

— Podwyżka cen gazu.

Na posiedzeniu magistratu w dn. 1. lutego, twierdzono nową taryfę za gaz produkowany w gazowni miejskiej. Poczynając od dnia 1 lutego r. taryfa ta wynosi:

Za gaz dla oświetlenia i ogrzewania mk. 40.000 za 1 st. sześć, dla silników 34.000 za 1 st. sześć, dla intsytuacji miejskich i oświetlenia miasta 27.000 mk. za 1 st. sześć.

— Nowy podatek.

Na wniosek oddziału podatkowego, magistrat postanowił pobierać na rzecz miasta opłatę jednorazową od 5.000 — 2000.000 mk. (w zależności od kwalifikacji Oddz. Podatk.) za przyjęcie zgłaszających się w poczet stałych mieszkańców gminy m. Łodzi.

— Opieka nad reemigrantami i emigrantami.

(b) Urząd emigracyjny przy min. Pracy i opieki społecznej zorganizowały z dn. 1 lutego r. b. nowy dział poświęcony wyłącznie udzielaniu informacji emigrantom, udającym się na obczyznę oraz Polakom, powracającym do kraju. Informacje udzielane reemigrantom zmierzają być do ochrony ich przed stawianiem fałszywych kroków i wyzyskiem ze strony spekulantów.

Wszystkie informacje oparte będą na źródłach urzędowych lub półurzędowych i udzielane zgłaszającym się w drodze ustnej i pisemnej. Prócz tego urząd będzie wydawał specjalne broszury i komunikaty poświęcone odnośnym sprawom. Organami urzędu są państwowe urzędy pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami.

— Z życia Chrześcijańskiej Demokracji.

Dn. 26 lutego odbyło się doroczne ogólne zebranie członków Stowarzyszenia Robotników Chrz. Na przewodniczącego wybrano inż. Folkińskiego.

Po udzieleniu absolutorjum ustępującym 6 członkom zarządu (na 12) wybrano na ich miejsca pp. Pawlaka, Kipszę, Skierskiego, Piotrowskiego, Sielińskiego i Grinberga oraz do kom. rewiz. Zdrojewskiego, Guranowskiego i Sałudę. Uchwalono wniosek zarządu w sprawie podwyższenia składek mies. i upoważniono zarząd do sfinansowania sprawy budowy nowych ubikacji, koniecznych ze względu na rozrost Stowarzyszenia.

Podnieść należy, że pod kierownictwem dotychczasowego zarządu i energicznym prezesostwem p. Adamskiego, Stowarzyszenie rozwijało się wspaniale.

Stow. liczy obecnie 2.657 członków w centra-

li i 4 oddziałach (Zarzew, Ogródowa, Widzew, Dąbrówka); Przychody wnoszą 8.447.004 mk. a rozchody 3.388.762 mkp.

Towarzystwo założyło składnię pomocy szkolnej i orkiestrę własną.

Zaznaczyć należy, że z dochodów kina podjęto na cele Chrz. Zaw. Zawod. 5.712.674 mk., Stow. Rob. Chrz. 5.913.386 mk. Bibliotecz. Stow. Rob. Chrz. 5.000.000 mk. Zakupiono cegiełki wawelskie dano różne zapomogi np. inwalidom, reklamowano Polityczkę złotą, itp.

Kino opłaciło podatek magistracki w wysokości 2.767.500 mkp., ale za to otrzymało Stow. na cele kulturalne (biblioteczka) aż 60.000 mk.

— Jeszcze w sprawie „Brygady”.

(b) W lokalu okręgowej komisji klasowych związków zawodowych odbyło się zebranie robotników zakładów „Brygada”.

Sekretarz związku p. Jankowski złożył sprawozdanie z odbytego posiedzenia w sądzie handlowym, które odbyło się w dn. 28 ub. m. Na posiedzeniu tem zostały dokonane wybory syndyków. Wybrani zostali: dotychczasowy kurator upadłości „Brygady” p. Osielski, Jung Frankowska.

Do sądu handlowego wpłynęły ze strony administracji „Brygady” listy zaległych plac robotników na sumę 51 milionów mk.

Mówca wskazuje na to, że jest to nieloge, gdyż pretensje robotników wynoszą około 60 milionów, jako dwutygodniowe odszkodowanie. Wobec różnicy zdań na posiedzeniu sądu handlowego postanowiono utworzyć komisję której zadaniem będzie uzgodnienie, uregulowania należności. Do komisji tej weszli p. Jankowski sekretarz okręgowej komisji, p. Trzebiński i inspektor pracy p. Kulczkowski.

Na posiedzeniu tem uchwalono również zwrócić się do komornika celem odseparowania prywatnych maszyn do szycia, stanowiących własność robotniczą od zapępowanego majątku „Brygady” i zwrócić takowe robotnikom.

Następnie referent wskazał na to, że nadziedziczył już z Francji czek na 40.000 franków, na pokrycie długów, lecz jak się okazuje żaden tułszy bank nie chce go zdyskontować.

Referat ten wywołał dłuższą dyskusję w której przeważnie zastanawiano się nad propozycją dyrekcji uruchomienia znowu tutejszej fabryki „Brygada” i w końcu postanowiono po otrzymaniu należnych sum przystąpić do pracy.

— Strajk fryzjerów zakończony.

(b) Po naradzie czwartkowej trwającej 12 w nocy fryzjerzy otrzymali podwyżkę w wysokości 60 proc., wobec czego wczoraj rano przystąpili do pracy. W związku z tem cenik fryzjerski podwyższony został również o 60 proc.

Wybory do Kasy chorych.

SPISY WYBORCÓW. — PRAWO REKLAMACJI. — LISTY KANDYDATÓW. — WYJAŚNIENIA.

— Podwyżka i nowe żądania krawców.
(b) Krawcy wszyscy wystawili żądanie podwyższenia płac o 75 proc. Na odbytej konferencji uzyskali oni 61 proc. podwyżki, lecz mimo to na niedzielnym ogólnym zebraniu mają wystąpić z nową akcją podwyżkową.

Krawcy damscy wystawili żądania podwyższenia zarobków o 75 proc. ponieważ podwyżki tej nie uzyskali, rozpoczęli strajk. (Majstrowie ofiarowali 30 proc. podwyżki.

— Ukarany pośrednik lichwy.

(b) Szymon Lewkowicz zam. przy ul. Zawadzkiej 25, został aresztowany za pośrednictwo w najmie mieszkania za 8,500.000 mk. Lewkowicz przesłano do urzędu śledczego.

— Czyj chłopiec?

b) W 12 kom. p. p. znajduje się zabłąkany chłopiec lat około 4-ech. Ubrany w palto i czapkę pluszową czarną w trefkach. Mówi — że nazywa się Cesio.

Wypadki i kradzieże

— Napad bandycki.

W lesie między Ostrowkiem a Lututowem na przejeżdżających Jakóba Bednarka rolnika i Rudę Zamel, handlarke, napadło 2-ech bandytów, żądając pieniędzy. Gdy napadnięci wszczęli alarm, jeden z bandytów począł ich bić kijem po głowach, drugi zaś strzelił z rewolweru, lecz nie trafił. Po obrabowaniu napadniętych bandyci zbiegli w las w stronę Lututowa.

Napadnięci zawiadomili posterunek policji, znajdujący się w odległości 8 km. który też wszczął poszukiwania, aresztując Jana i Józefa b. Zgrozajew, zam. w Ostrowku. Ponieważ jednego z nich Jana napadnięci poznali, jako uczestnika napadu, obu wzięto w krzyżowy ogień pytań, dzięki czemu przyznali się do inkryminowanego w czynu. Obu bandytów osadzono w więzieniu.

— Jaka matka taki syn.

U rytownika Romana Tambelli przy ul. Andrzeja 6, pracował jako uczeń 14 letni Edward Ulatowski zam. Miłsza 36, i kradł systematycznie odpadki srebra i brązu, zanosił takowe do domu które matka jego Helena spieniężała. Ostatnio sprzedała 6 lutów za 86,000 mk. jubilerowi B. przy ulicy Nawrot róg Targowej. Matka jednak powiadomiony przez poszkodowanego o kradzieży dał znać policji.

Sprawę skierowano do sądu.

— Usiłowanie kradzieży z włamaniem.

(b) Do składu manufaktury firmy Domałowicz i Ska przy ul. Wólczajskiej 88, usiłował nieznany sprawcy dostać się, robiąc wyłom w murze, zostali jednak spłoszeni pozostawiając nieprzebitą na wyłot dziurę w murze, którą dla zamaskowania zalozyli z powrotem wyjętymi cegłami.

Teatr i muzyka

— Teatr miejski.

Dzisiaj o 8 i pół dla młodzieży szkolnej „Młody las” gorąco przyjęty przez publiczność na premierze wczorajszej.

Wieczorem „Samson i Dalila” z Jaraczem, Wernisówną, Rakowskim, Wojciechowskim, Wybrańskim, Trzywdarówną i Lechowskim.

— Antoni Fertner w Łodzi.

Zespół teatru Małego w Warszawie pod dyr. Arnolda Szyfmana z Antonim Fertnerem na czele tylko na dwa występy zjeżdża do Łodzi do teatru Scala w przyszłym tygodniu, a mianowicie w środę 7 i czwartek 8 b. m. i wystawi „Zabawę w miłość” (komedia w trzech aktach). Stefana Kiedrzyńskiego.

Ze sądów

— Stracenie sprawcy 23 morderstw.

(b) W swoim czasie donosiliśmy o zamordowaniu niejakiej Pratasowej wraz ze służącą jej wsi Kamińska Wola w celu rabunkowym. Morderca, Kowalczyk, ukraińiec, został

b) W kasie chorych czynione są obecnie przygotowania do wyborów. W myśl obowiązujących przepisów czynnościami przygotowawczymi do wyborów kieruje zarząd kasy. Ustala on spisy wyborców, ogłasza terminy wyborów i przyjmuje listy kandydatów.

Poszczególne czynności związane z wyborami może zarząd Kasy powierzać przewodni czącemu lub innemu swemu członkowi.

Układanie spisów wyborców rozpoczyna się nie później niż w dniu 1 lipca tego roku, na który przypadają wybory do rady.

Spisy wyborców układa się w porządku alfabetycznym oddzielnie dla ubezpieczonych, oddzielnie dla pracodawców, przyczem spisy pracodawców powinny zawierać liczbę głosów, przy sługujących każdemu pracodawcy.

Ubezpieczony, zatrudniający więcej niż dwie osoby, podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu, zostaje umieszczony w spisach pracodawców.

Za podstawę spisów ubezpieczonych służy zgłoszenia do ubezpieczenia. (art. 15, 17, i 18 ustawy)

Podlegający obowiązkowemu ubezpieczeniu, a nie zgłoszeni przez pracodawców, po udokumentowaniu w terminie, wskazany w par. 7, pozostawania w zatrudnieniu, uzasadniającym ich członkowstwo, będą wpisani do spisów wyborców.

W ciągu dni dziesięciu, licząc od dnia wyłożenia spisów, przysługuje każdemu ubezpieczonemu odnośnie do ubezpieczonych, każdemu zaś pracodawcy odnośnie pracodawców prawo reklamacji co do wpisania lub wykreślenia ze spisu. O żądaniu wykreślenia ze spisu należy zawiadomić zainteresowaną osobę w ciągu 3 dni, zaznaczając, że obronę przeciw wykreśleniu należy wnieść do zarządu kasy w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia.

Reklamacje rozpatruje zarząd kasy w ciągu 2 tygodni od daty wniesienia reklamacji przesyła zainteresowanym odpis swej umotywowanej decyzji. W ciągu 3 dni od daty otrzymania decyzji zarządu mogą zainteresowani wnieść skargę do urzędu ubezpieczeń, jednakże

przez sąd doraźny w Piotrkowie skazany na śmierć i dnia następnego rozstrzelany.

Przed egzekucją morderca przyznał się do dokonania 23 morderstw.

— Ukarany komunista.

(b) Przed sądem stawał Chil Rosenberg, Kie rownik koła żyd. dzielnicy staromiejskiej K. P. R. P. oskarżony o agitację wywrotową zmierzającą do obalenia istniejącego w państwie ustroju. Na sądzie oskarżony do winy nie przyznał się jednak zeznania świadków potwierdziły akt oskarżenia.

Sąd skazał Rosenberga na 4 lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

— Pierwszy kurs szoferski i radjotelegraficzny w Łodzi.

Jedną z bardzo wielu przyczyn zacofania ekonomicznego Polski jest brak odpowiedniego szkolnictwa technicznego. Rząd rozumie znaczenie tej palącej sprawy, ale jest on tak obciążony pracą na innych polach, że niewiele może uczynić dla szkolnictwa technicznego i dlatego długo jeszcze będziemy się wlec w ogonie Europy w dziedzinie techniki.

Y M C A Polska, wzorując się na Amerykańskiej, której kursy techniczne wydały znakomite rezultaty w Ameryce, postanowiła w Łodzi zorganizować kursa techniczne

Na razie utworzony zostanie kurs szoferów samochodowych i radjotelegrafistów. Zorganizowane będą specjalne kursa dla przemysłowców, kupców i inteligentów, a specjalne kursa dla kandydatów na zawodowych szoferów. Naturalnie, że jako zawodowcy i fachowcy szoferzy znako-

jedynie z powodu naruszenia ustaw i przepisów wyborczych. W ciągu 2-ech tygodni od daty otrzymania skargi urząd ubezpieczeń wydaje decyzję ostateczną.

Listy kandydatów, ułożone oddzielnie dla pracodawców, oddzielnie dla ubezpieczonych, winny być doreczone zarządowi.

Każda lista kandydatów może zawierać, najwyżej dwa razy tyle kandydatów, ile ma być delegatów. Kandydatów umieszcza się na liście pod bieżącymi numerami, wskazującymi kolejność ich kandydowania, przyczem należy podać nazwiska i imiona, zawód oraz miejsce ich zamieszkania, a nadto jeśli idzie o ubezpieczonych z wyjątkiem niestale zatrudnionych chałupników i dobrowolnie ubezpieczonych, adres i nazwisko pracodawcy, (wzgl. nazwy przedsiębiorstwa), u którego kandydat pracuje.

Gdy doreczona lista zawiera większą ilość nazwisk kandydatów, niż podwójna liczba delegatów, to wykreśla się tych, których nazwiska następują po liczbie dozwolonej.

Listy kandydatów winny być podpisane przynajmniej przez 30 uprawnionych do głosowania. Kandydat nie może być na liście podpisany.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego z kandydatów, że przyjmuje kandydaturę zgodnie z listą.

Gdy wyborca podpisze więcej niż jedną listę kandydatów, podpis jego jest ważny na liście najwcześniejszej złożonej, z innych zaś list wykreśla się go. Gdy jednocześnie złożono kilka list kandydatów, podpisanych przez tego samego wyborcę, to ważny jest jego podpis na tej liście, którą podpisany na zwrócone do niego za pytanie wskaże w wyznaczonym mu, najwyżej 2-tygodniowym terminie. W razie niespełnienia tego żądania przez podpisanego zarząd decyduje, na której liście podpis jego jest ważny.

Zgłaszający listę kandydatów obowiązani są wskazać swego pełnomocnika i jego zastępcę do udzielenia zarządowi wyjaśnień potrzebnych do usunięcia braków lub wątpliwości w złożonej przez grupę liście.

miecie poprawią swój byt materialny.

Kursy te będą obejmować: Konstrukcję samochodów, zasady umiejętnego obchodzenia się z samochodem, reperacje i jazdy próbna.

Kursa posiadać będą do praktycznych ćwiczeń samochody oraz części samochodów wszelkich typów europejskich i amerykańskich.

W krótkim czasie zorganizowany zostanie także kurs radjotelegraf / Wobec budowy wielkiej transatlantycznej stacji radjotelegraficznej w Warszawie kurs taki jest bardzo na czasie, gdyż odczuwa się brak wykwalifikowanych radjotelegrafistów w Polsce.

Kursa te rozpoczną się w marcu. Wszelkie informacje i zapisy przyjmuje Sekretariat Y M C A. Piotrkowska 243 I piętro od g. 4-9 lub telefonicznie 21-90.

— Ze Związku Ludowo-Narodowego.

Zarząd Związku Ludowo-Narodowego najmniejszym komunikuje, z dniem 5 marca, b. r. będą wygłaszane odczyty (z różnych dziedzin) każdego, poniedziałku, środy, piątku w sali sekretariatu Z. L. N. (Piotrkowska 174). Wstęp członków i sympatyków Z. L. N. Początek punktualnie o godz. 7 w. W poniedziałek dnia 5.III wygłosi odczyt prof. Stankiewicz na temat „Przyczyny klasowości”.

— Ze Stow. Rob. Chrześc.

7 marca tj. w środę o g. 7 wiecz. odbędzie się pogadanka w II oddz. Stow. Rob. Chrz. przy Ogrodowej Nr. 34.

Przemawiać będą: patron ks. St. Lipecki i Dr. Skulski.

Wejście dla członków i sympatyków.

